

گوروش احمدی

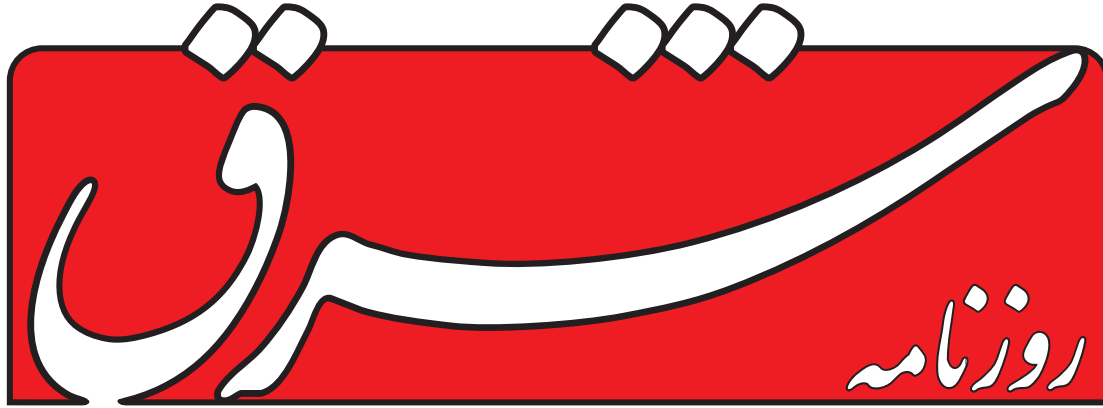
دیپلمات پیشین

یکشنبه گذشته برای ساعاتی به نظر رسید که ایران و آمریکا در آستانه نیل به تفاهمی موقت هستند. تا ساعت تهیه این یادداشت هنوز این احتمال منفی نشده و همچنان وجود دارد. اما در پی پیام ترامپ در بعدازظهر یکشنبه مبنی بر اینکه «به نمایندگانش گفته که نباید برای رسیدن به توافق عجله کنند، چراکه زمان به سود ماست»، سرعت سیر امور قدری کند شد. برخی ملاحظات در این مورد به شرح زیر قابل ذکر است:

۱- دربارہ محتوای این تفاهم مشکل می‌توان سخنی قطعی گفت. از منابع رسمی، امم از ایرانی و آمریکایی، هنوز چیزی نشنیده‌ایم. منابع رسانه‌ای و غیررسمی آمریکایی درباره محتوای این تفاهم به مواردی همچون آتش‌بس کامل و عدم تعرض از سوی طرفین، احترام به تمامیت ارضی و حاکمیت ملی ایران، تعهد طرفین به رفع انسداد تنگه هرمز و برداشتن محاصره دریایی و موافقت آمریکا با رفع موقت تحریم فروش نفت ایران سخن گفته‌اند. ضمناً صحبت از این است که گویا رفع تحریم‌های بیشتر و آزادی سپرده‌های بانکی ایران قطعی نیست و انجام آن فقط به صورت تدریجی و متناسب با اقدامات ایران ممکن خواهد بود. صحبتی از خروج نیروهای آمریکا از منطقه هم نیست. آنچه مهم است، این است که مذاکره درباره موضوع اصلی مورد نظر آمریکا یعنی برنامه هسته‌ای و اورانیوم ۶۰ درصد، به مرحله دوم یعنی طی یک دوره ۶۰ روزه قابل تمدید بعد از نهایی شدن تفاهم اولیه موکول می‌شود.

۲- بلافاصله بعد از اعلام این خبرها، موجی از انتقادها علیه ترامپ عمدتاً از سوی جمهوری خواهان و اندیشکده‌های همسو شروع شد. سناتورهای لیبدری گراهام، تد کروزر، روجر ویکر، تام تیلیس و مایک پمپئو، رئیس سیا در دولت قبلی ترامپ، شدیداً توافق با ایران را مورد انتقاد قرار دادند و طیفی از ادعاها مانند «کابوس برای اسرائیل»، افزایش سلطه ایران بر منطقه، اشتباه فاجعه‌بار، پرداخت میلیاردها دلار به ایران به‌رغم ادامه غنی‌سازی، از میان بردن «دستاوردهای حمله آمریکا»... و از مطرح کردند. با توجه به نیاز روانی ترامپ به اینکه حداقل از سوی خودی‌ها همیشه مورد تمجید باشد و اینکه او هیچ فکر منسجم و راهبردی ندارد و در لحظه زندگی می‌کند و شخصی تصمیم می‌گیرد، محتمل است که این انتقادها و پیش‌بینی موج‌های بعدی، دلیل اصلی تردید او بوده باشد. اشاره مجدد ترامپ به اینکه توافق او با ایران مشابه توافق اوپاما نخواهد بود، گویای واهمه شدید او از مقایسه‌شدن با اوپاماست؛ خاصه آنکه صحبت از رفع تحریم نفتی بدون توافقی در مورد هسته‌ای هم در میان است. دموکرات‌ها هنوز واکنش چندانی نشان ندهاده‌اند، اما محتمل است که آنها و رسانه‌های جریان اصلی منتظر اعلام رسمی چنین توافقی هستند تا به اصطلاح پوست ترامپ را بکنند. در این میان، بعضی اعلام پیروزی‌های زودرس از سوی برخی در ایران نیز ممکن است مزید بر علت بوده باشد.

۳- تا آنجا که به ایران مربوط می‌شود، تفاهمی با چنین محتوایی اگر نهایی شود، بردی برای ایران است؛ خاصه اگر قرار به رفع تحریم نفتی، هرچند موقت، بدون دادن امتیاز هسته‌ای باشد. اما اگر نگاهی کلی‌نگر داشته باشیم، به نظر می‌رسد استراتژی عمومی مقامات ما دارای ابهاماتی است. سؤال اصلی به دومرحله‌ای بودن توافق برمی‌گردد. اینکه چرا به‌نانه بعد از مذاکرات اسلام‌آباد چنین تصمیمی گرفته شد، خیلی روشن نیست یا اگر روشن باشد، منطق آن نامعلوم است. مدت‌هاست مشکل اصلی کشور ما تعلق و بلاکلیفی است که برای شرایط اقتصادی و اجتماعی خسارت‌بار است. توافق دومرحله‌ای قادر به رفع این مشکل اصلی نیست. این فرض احتمالی که با خاتمه کامل جنگ در مرحله اول تعلق رفع می‌شود، فرض درستی نیست؛ چون اولاً طرف مقابل هر لحظه که اراده کند، می‌تواند تفاهم حاصله را نقض کند. ثانیاً مسئله این است که تثبیت تفاهم اولیه مشروط و موکول به تحقق توافق دوم و به‌ویژه در مورد مسائل هسته‌ای خواهد بود. با چنین پیش‌شرطی تفاهم اولیه نمی‌تواند نتیجه مطلوبی از جهت رفع بلاکلیفی داشته باشد. به باور نگارنده، اقدام مناسب‌تر این بود که از ابتدا طرفین می‌پذیرفتند که همه امور را طی یک دوره زمانی لازم و در قالب یک بسته کامل مذاکره کنند و به توافقی جامع و فیصله‌بخش برسند و تکلیف کشور و مردم را بعد از نزدیک به ۲۵ سال بلاکلیفی روشن کنند.

شبه‌شنبه ۵ خرداد ۱۴۰۵
۹ ذی‌الحجه ۱۴۴۷
۲۶ می ۲۰۲۶
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۳۹۵
۴۰ هزار تومان
۸ صفحه

رئیس‌جمهور:
دستور بازگشایی اینترنت
بین‌الملل را ابلاغ کرد

در «شرق» امروز می‌خوانید: آغوش ایران: علی نامجو • در محاصره فاصله • نگرانی اروپا از موشک «آرشنیک» روسیه • ویرگول، کافه محمد آقاسی

برگزیده‌ها

در آستانه روز جهانی بهداشت قاعدگی، «شرق» به نابوهای ادامه‌دار، ناآگاهی، مرخصی ماهانه و اقتصاد بی‌برود پرداخت:

آن روزهای ماه

از چهره ضدآمریکایی تا شریک جدید ترامپ در ونزوئلا

چگونه رودریگز قدرت را قبضه کرد؟

انتخابات هیئت‌رئیس مجلس برگزار شد و قالیباف همچنان رئیس‌مانند

تکیه یک زن

برصندلی دوازدهم

گفت‌وگو با علی بهراد، نویسنده و کارگردان فیلم «تهران کنارت»:

ساده و تازه

بقای: در تنگه هرمز عوارض نمی‌گیریم

نگاه

هفت‌گانه‌ای در مورد

هفت‌خان اینترنت بین‌الملل

یادداشتی از بویا نعمت‌اللهی

یادداشت

نقش مردم در ایجاد، نگهداشت و پیشرفت نظام اجتماعی

مراد اهداری

دکترای اقتصاد و عضو هیئت علمی دانشگاه

ضرورت حضور و نقش‌آفرینی مردم در عرصه‌های سیاست، اقتصاد، فرهنگ، جنگ و به‌طور کلی در تمام شئون اجتماعی، امری است که در نگاه نخست بدیهی و پذیرفته به نظر می‌رسد. مردم‌سالاری در حوزه حاکمیت، برای ذهن خردورز نه تنها پسندیده، بلکه شرط پایداری و سلامت اجتماع است. با این همه، تاریخ نشان می‌دهد که همین اصل روشن، در بسیاری از جوامع با موانع و اصطکاک‌هایی همراه بوده است. تقابل میان اراده عمومی و قدرت سیاسی‌ها که چنان شدت گرفته که به جنبش‌های گسترده و حتی جنگ‌های داخلی انجامیده است؛ چنان‌که در ایران عصر مشروطه، حرکت مردمی تیزباز فرماندهی ستارخان و باقرخان برای استقرار قانون‌خواهی و محدودکردن قدرت پادشاهی شکل گرفت.

امیر امیرلو در صفحه ۶ بخوانید: تکس، سپیدتاپی و شرق

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در گفت‌وگو با «شرق» مطرح کرد

بازگشایی اینترنت پیام‌آور اعتماد و ثبات کشور

یادداشت

گشایش اقتصادی و بازتعریف سیاسی

«مثبت و منفی در جو سیاست به حد اشباع رسیده، مگر به طبیعت خنثی گردد و به برق و زعد نکشد که گوش‌ها کسر و آبادی‌ها زیر و زبر خواهد شد. پنج سال گذشت، هر روز از صلح صحبت است و هر شب از جنگ حکایت. چرا؟ هیچ طرف به حد وسط سر فرود نمی‌آورد.» (خطرات و خطرات- حاج مهدیقلی دهات، مخبرالسلطنه).

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

ترامپ‌شناس هستم و می‌دانم چه موجود خطرناکی در آمریکا روی کار آمده است» (همان). درباره این ادعای ایشان صاحب‌نظران سیاسی باید قضاوت کنند، اما در اینکه آقای جهانگیری از معدود و شاید تنها سیاستمدار نظام جمهوری اسلامی است که نگاه کارشناسانه به مسائل اقتصادی دارد و رویکرد و جریانی که اقتصادی مشخصی را نمایندگی می‌کند، جریانی که زوایا و اضلاع فکری آن تا حدود زیادی مشخص است و کارنامه موفقیتی هم از خود به جای گذاشته است، کمتر شکی وجود دارد؛ از دوران وزارت صنایع و معادن و اصلاحات نهادهای در این حوزه (اصلاح قوانین مربوط به عوارض و تعرفه و... و ایجاد و تقویت سازمان‌های توسعه‌ای و دستور تدوین استراتژی توسعه صنعتی و...) تا دوره معاون‌اولی و سرپرستی تیم اقتصادی تهیه‌کننده «بسته خروج غیرتورمی از رکود» که در کنار کلان‌پروژه «برجام» به بهبودی وضعیت بحران‌زده سیاست خارجی و اقتصادی و تک‌رقمی‌شدن تورم و دورقمی‌شدن رشد اقتصادی، صنعتی و... انجامید. البته با برهم‌زدن توافق برجام از طرف رئیس‌جمهور کنونی آمریکا که مورد استقبال تندروهای داخلی قرار گرفت، عرصه بر دولت بسیار تنگ شد و رشد اقتصادی به‌شدت سقوط کرد (منفی شش درصد) و تورم اوج گرفت (۴۴ درصد) و اشتباهات اقتصادی روی داد (از مهم‌ترین آنها تثبیت نرخ ارز در چهارهزارو ۲۰۰ تومان که به «دلار جهانی» معروف شد و ایشان درباره چرایی و چگونگی این تصمیم توضیحاتی داده‌اند).

زمنه‌های توافق بین ایران و آمریکا در خرداد کم‌سابقه معامله‌گران بازار مسکن را از بازار خارج کرد

سایه مذاکره بر معاملات مسکن

شرق: زمنه‌های توافق ایران و آمریکا معاملات مسکن در بازار تهران را متوقف کرد؛ معامله‌گران در روزهای اخیر شمار قابل توجهی از آگهی‌های فروش ملک خود را حذف کردند و فایل‌های فروش مسکن مشاوران املاک معلق شد. فروشندگان مسکن بازار تهران یک خاطره جمعی از دولت محمود احمدی‌نژاد را به یاد می‌آورند که نوسان‌های تند قیمت مسکن در یک بازه زمانی کوتاه سبب شد شمار زیادی از فروشندگان ملک به جرگه مستأجران ریزش کنند و بی‌خانمان شوند. نوسان تند قیمت‌ها و ریسک‌های بزرگ با دارایی مردم در اقتصاد ایران سابقه‌دار است؛ اقتصادی که گرفتار تورم مزمن بوده و البته این بار چشم مردم از اخبار رسانه‌های آمریکایی هم پرتاب شده است. آنها می‌گویند دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، بارها متناقض‌گویی کرده و این مسئله اعتماد

روایت «شرق» از تحرکات دیپلماتیک تهران در دوحه، تداوم تکاپوهای پاکستان و تقویت نشانه‌های دستیابی به تفاهم اولیه با آمریکا

در قطر به دنبال «تفاهم»

صفحه ۲

یادداشت

معادله قدرت پس‌آمریکا در منطقه

حامد تقی‌لو

کارشناس سیاست خارجی

هیچ‌کدام از تحولات امروز غرب آسیا را نمی‌توان فهمید مگر با یک گزاره مرکزی: آمریکا برای تمرکز بر رقابت با چین ناچار است از وضعیت جنگی در منطقه فاصله بگیرد، اما این خروج را به‌گونه‌ای طراحی می‌کند که ایران حتی اگر وارد مسیر کاهش تنش شود، به‌عنوان قدرت پذیرفته‌شده در نظم جدید مطرح نشود. تمام رفتارهای واشینگتن، از بازطراحی پیمان‌های امنیتی تا تشویق کشورهای عربی به پیوستن به پیمان ابراهیم، در خدمت همین هدف است؛ واگذاری مدیریت منطقه به یک قدرت همسو بدون آنکه ایران به‌عنوان پیروز صحنه معرفی شود. این همان نقطه‌ای است که معادله آینده را تعیین می‌کند. آمریکا از دوره اوپاما تا امروز در اسناد امنیت ملی خود بارها تأکید کرده که باید از جنگ‌های فرسایشی غرب آسیا فاصله بگیرد و توان خود را بر مهار چین متمرکز کند. این یک تصمیم تاکتیکی نیست؛ یک روند ساختاری است. اما خروج آمریکا خلا ایجاد می‌کند؛ خلایی که با باید با یک قدرت منطقه‌ای پر شود یا با یک سازوکار امنیتی جدید. و اینجاست که راهبرد «واگذاری مدیریت منطقه» شکل می‌گیرد. این واگذاری باید به بازیگری باشد که همسو با آمریکا باشد و نظم منطقه را به سمت چین و روسیه متمایل نکند. از نگاه واشینگتن، ایران حتی اگر وارد مسیر کاهش تنش شود، به دلیل بیوندهای ساختاری با شرق، نمی‌تواند چنین نقشی را ایفا کند. بنابراین ایالات متحده به دنبال یک قدرت جایگزین است که بتواند بدون هزینه مستقیم، نظم مطلوب آمریکا را حفظ کند. این قدرت جایگزین از نگاه واشینگتن، اسرائیل است. اسرائیل تنها بازیگری است که از نظر نظامی، اطلاعاتی و فناوری می‌تواند نقش مستون امنیتی منطقه را بر عهده بگیرد. اما اسرائیل یک قدرت «نظم‌ساز» نیست؛ یک قدرت «بازدارنده» است. این تفاوت مهم است. اسرائیل می‌تواند تهدید را مهار کند، ولی نمی‌تواند نظم پایدار بسازد. باین‌حال، از نگاه آمریکا، اسرائیل بهترین گزینه موجود است. به همین دلیل است که پیمان ابراهیم نه یک توافق عادی، بلکه یک سازه امنیتی برای دوران پس‌آمریکا در منطقه است. ترامپ نیز از کشورهای عربی خواسته برای جلوگیری از آسیب‌پذیری زیرساخت‌هایشان، به این پیمان بپیوندند. این درخواست بخشی از راهبرد واگذاری قدرت است؛ اگر آمریکا از منطقه خارج شود، باید یک «قدرت همسو» را جایگزین کند تا نظم مطلوبش فرو نریزد. اما کشورهای عربی یک بلوک واحد نیستند و این شکاف‌ها برای ایران اهمیت راهبردی دارد. عربستان به دنبال توازن است و نمی‌سلطه اسرائیل، امارات به دنبال فناوری و امنیت است، قطر به دنبال نقش مستقل است و از هر سازوکار بیش از حد سخت‌فاصله می‌گیرد، بحرین به

انالله و انا الیه راجعون
برادران عزیز و بزرگوار
جناب آقای دکتر محمدرضا تابش
جناب آقای علیرضا تابش، جناب آقای مهدی تابش
مصیبت درگذشت مادر گرانقدرتان حاجیه خانم **خدیجه خاتمی**، بانوی متدین و مظهر حسن اخلاق و پرهیزکاری را مصیبتانه تسلیت می‌گوییم. از خداوند بزرگ برای آن مرحومه مغفوره علو درجات و برای جنابعالی و سایر بازماندگان محترم صبر و اجر مسئلت داریم.
مهدی رحمانیان، سیدشهاب‌الدین طباطبایی، وحید معتمدنژاد

انالله و انا الیه راجعون
حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای سیدمحمد خاتمی
مصیبت درگذشت همشیره گرانقدر و بزرگوارتان حاجیه خانم خدیجه خاتمی، بانوی متدین و مظهر حسن اخلاق و پرهیزکاری را مصیبتانه تسلیت می‌گوییم. از خداوند بزرگ برای آن مرحومه مغفوره علو درجات و برای جنابعالی و سایر بازماندگان محترم صبر و اجر مسئلت داریم.
مهدی رحمانیان، سیدشهاب‌الدین طباطبایی، وحید معتمدنژاد

م الف ۴۸۹ رجوع به صفحه ۳ شناسه آگهی ۲۱۸۱۷۲۱

سازمان خصوصی سازی
MARKET PRESENTATION ORGANIZATION

« آگهی عرضه سهام ترجیحی »
رجوع به صفحه ۳ شناسه آگهی ۲۱۸۱۷۲۱